

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

VII. Vtrum anima media inter spiritum & carnem dici possit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

fisse illum, non vero prævium incitamentum, ut pluribus infra disseram: *In rebus*, inquit, *A*
humanum propositum solum per seipsum imperfectum est ad consummationem boni; adiutorio namque
divino ad perfectam quaque perducitur. Addidisset, & excitatur, bene res haberet: cum ex liquido
 Conc. Trid.
 Sess. 6. c. 5.
 & Can. 4.

Orig. lib. 1.
 in Rom. 1.

VI. Capite quoque quinto libri secundi De Pelag. har. hæc Origenis impugnat Ianse-
 nius: *Frequenter in Scripturis invenimus, & à nobis sæpe disertum est, quod homo spiritus, & corpus,*
& anima esse dicatur: verum cum dicitur quia caro concupiscit adversus spiritum, spiritus autem adver-
sus carnem, media procul dubio ponitur anima, quæ vel desiderijs spiritus acquiescat, vel ad carnis con-
cupiscentias inclinatur. Dolet Iansenio quod spiritum illum, adversus quem concupiscit
 caro, vocet, non more Catholico spiritum sanctum, sed Pelagiano legem naturæ, quam mentibus Spi-
 ritu Dei vivi ex institutione, ut ipse loqui solet, creatoris impressam gerimus: (verba ipsius sunt) &
 que (verba sunt Origenis) in hominum cordibus scripta est, non aramento, sed Spiritu Dei vivi;
 que docet quid agendum sit, quid cavendum, & per quam cognoscit homo peccatum suum; quæque
 hominibus suadet, ne homicidium, ne adulterium faciant, ne furentur, ne falsum testimonium di-
 cant, ut honorem patrem & matrem, & horum similia; fortassis & quod Deus unus creator sit omnium;
 juxta illud Pauli Rom. 2. 14, 15. *Cum enim gentes quæ Legem non habent, naturaliter ea quæ Le-*
gis sunt faciunt, ejusmodi Legem non habentes, ipsi sibi sunt Lex: Qui ostendunt opus Legis scriptum in
cordibus suis, testimonium reddente illis conscientia ipsorum, & inter se invicem cogitationibus accusan-
tibus, aut etiam defendentibus. Semina præterea illa bonitatis à natura hominum mentibus in-
 sita, quæ proxime allatis adstruit testimoniis Origenes, plane rejicit Iansenius locis supra
 indicatis, sed præcipue Tom. 1. libr. 4. cap. 7.

Orig. lib. 1.
 in Epist. ad
 Rom. cap. 2.
 lib. 6.
 in cap. 6.

Certum est hæc Pauli verba Gal. 5. 17. *Caro enim concupiscit adversus spiritum; spiritus autem*
adversus carnem, ad spiritum sanctum à Patribus plerisque referri: at certum quoque est
 plures etiam superiorem illam animæ partem, quam *νεφελικον* appellant, spiritus appella-
 tione hic significatam voluisse. Multos proferrem, si numero pugnandum esset, sed unus
 omni exceptione major adducetur Augustinus. Is libr. 2. De Genesi contra Manichæos,
 cap. 11. conjugium Adami & Evæ imaginem esse dicit spiritualis illius conjugij, quod rati-
 onalem hominis partem animali colligat; tum ait: *Deinde ut quisque huic suæ parti recte do-*
minetur, & fiat quasi conjugalis in seipso, ut caro non concupiscat adversus spiritum, sed spiritui subju-
getur: id est concupiscentia carnalis non adversetur rationi, sed potius obtemperando desinat esse carnalis,
opus habet perfectæ sapientia. Trahit hæc in eundem sensum libr. 1. De doctrina Christi. cap.
 24. & libr. 10. De Genesi ad liter. cap. 12. Verba propter prolixitatem non repeto. Prorsus
 vero *ἀεὶ ἠνωθε*, in LXXXIII. Questionib. Quest. 70. *Caro concupiscit adversus spiritum, &*
spiritus adversus carnem. Hæc enim invicem sibi resistunt & adversantur, ut non quancunque vultis, illa
 faciat. Fuit ergo per sanctificationem perfectam, ut omnis carnalis appetitus spiritui nostro illuminato,
 & vivificato, id est bonæ voluntati subiciatur.

Sed quid Augustini auctoritatem præteximus, ut spiritum illum carnis adversarium sæ-
 pe pro animæ *νεφελικῶς*, vel ipsa certe anima sumi probemus, cum id tot Scripturæ locis
 confici possit? velut illo Matth. 26. 41. *Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma;* & illo
 1. Cor. 5. 5. *Ego judicavi tradere hujusmodi Satana in interitum carnis, ut spiritus salvus sit in die*
Domini nostri Iesu Christi; & illo 2. Cor. 7. 1. *Mundemus nos ab omni inquinamento carnis & spi-*
ritus; & illo Ephes. 4. 20, 21, 22, 23. *Vos autem non ita didicistis Christum, si tamen illum au-*
distis; & in ipso edocti estis, sicut est veritas in Iesu, Deponere vos secundam pristinam conversationem
veterem hominem, qui corrumpitur secundum desideria erroris. Renovamini autem spiritu mentis ve-
stra, & induite novum hominem; & illo 1. Thess. 5. 23. *Ipsæ autem Deus pacis sanctificet vos per*
omnia: ut integer spiritus vester, & anima, & corpus sine querela in adventu Domini nostri Iesu Christi
servetur; & illo Ebr. 4. 12. *Vivus est enim sermo Dei & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti:*
& pertingens usque ad divisionem animæ & spiritus, compagum quoque ac medullarum, & discretor co-
gitationum & intentionum cordis. In quibus non aliter sumi spiritus potest, quam pro anima, F
 vel animæ *νεφελικῶς* quomodo Origenes intellexit.

Orig. lib. 1.
 in Rom. 1.

VII. Ex his efficitur inferiorem animæ partem, quæ anima simpliciter appellatur, (ut
 superior, spiritus) mediam esse quodammodo spiritum inter & carnem; hoc est spiritus
 inter suasiones, & carnis incentiva. Cum dicitur, inquit Origenes, quia *caro concupiscit adver-*
sus spiritum, spiritus autem adversus carnem, media procul dubio ponitur anima, quæ vel desiderijs spi-
ritus acquiescat, vel ad carnis concupiscentias inclinatur. Quibus addit, ac variis Scripturæ locis
 probat, utriusque viæ, tum ejus quæ carnis est, tum ejus quæ spiritus, monitores & fau-
 ctiores Angelos adfistere hominibus, Christumque ipsum viam spiritus hominibus quasi
 sternere: *Favet & ipse Dominus, inquit, qui etiam animam suam ponit pro ovibus suis. Sed utraque*
parte favoris disciplina servatur: non enim vi res agitur, neque necessitate in alteram partem anima de-

A *clinatur: alioquin nec culpa eius, nec vitium posset adscribi; nec boni electio pramiam, nec declinatio mali supplicium mereretur; sed servatur ei in omnibus libertas arbitrij, ut in quodcumque voluerit ipsa declinet, sicut scriptum est: Ecce posui ante faciem tuam vitam & mortem, & ignem & aquam. Nec minus clare idem exprimit libr. 3. *ad apoc.*, cap. 4.*

B Arguit hæc quoque erroris Iansenius: *Neque vero, inquit, Pelagij tantum, Cassiani, atque* ^{Tanf. Tom. 1. lib. 2. c. 5.} *Origenis fuit ista de affectibus naturalibus bonis ac malis ex lege naturali atque carne procedentibus, ac de anima inter utroque media illius Apostolici loci expositio, sed omnium omnino Pelagianorum, quorum scripta videre potui. Sic tamen Hieronymus in Epist. ad Gal. 5. 17. Caro presentibus delectatur & brevibus: spiritus perpetuis & futuris. Inter hoc iurgium media anima consistit, habens quidem in sua potestate bonum & malum; velle & nolle. Et paulopost: Quod ut manifestius fiat, aliquod sumamus exemplum: caro, terra; anima, aurum; spiritus, ignis vocetur. Quamdiu aurum fuerit in terra perdit vocabulum suum, & à terra cui commixtum est, appellatur. Cum vero separatum ab humo, auri & specieciem & nomen acceperit, aurum quidem dicitur, sed necdum probatum. Si autem per ignem excoctum fuerit & probatum, tunc auri splendorem, & ornatum sui accipit dignitatem. Ita & anima inter & humum & ignem, hoc est inter carnem, spiritumque consistens, quando se tradiderit carni, caro dicitur, quando spiritui, spiritus appellatur. Sic & Augustinus libr. 10. De Genesi ad liter. cap. 12. animam tamquam in medio positam, nonnumquam à carne ad vitia deprimi, nonnumquam à spiritu ad virtutem erigi scribit. Sicut autem ad utramque partem, virtutem & vitium, allucere nos bonos ac malos Angelos dixit Origenes libr. 1. in Epist. ad Rom. hunc interpretans Pauli locum qui habetur Gal. 5. 17. ita postquam in eadem Pauli verba Augustinus ea disseruit quæ supra attulimus è LXXXIII. Questionibus, Quæst. 70. addit deinde: Nunc quamdiu est in nobis quod resistat bonæ voluntati, auxilio Dei per bonos homines & bonos Angelos indigemus, ut donec sanetur vulnus nostrum, non ita molestat, ut perimat etiam bonam voluntatem. Atque hæc tam diserte apud Augustinum expressa cur in Origene Pelagianismi infimulaverit Iansenius, tot annos in Augustini lectione tractatus, mirum sane est.*

C VIII. Nunc vero propter assertos affectus bonos & malos ex carne naturaliter procedentes, iurene venerit in crimen Origenes, anquiramus. Ac de malis quidem controversia nulla est; de bonis tantum contenditur. Quod antequam disputare ordiamur, dicendum est Iansenium, non hoc solum loco quem diximus, sed signantius etiam Tom. 1. libr. 6. cap. 14. vim illam, sive ut ipse loquitur, sufficientiam legis naturalis impugnare; D quam ut ab Origene creditam & defensam fuisse clarius probet, hæc eius verba recitat è libr. 2. in Epist. ad Rom. *Potest fieri, ut vel ex his qui in Lege sunt, si quis persuasionem quidem communis Christo non credit, operetur tamen quod bonum est, iustitiam teneat, misericordiam diligat, castitatem & continentiam servet, modestiam lenitatemque custodiat, atque omne bonum operetur; hic etiam si vitam non habet æternam, quia credens soli vero Deo non credit, & Filio eius Iesu Christo, quem misit; tamen gloria operum eius, & pax, & honor poterit non perire. Atque ea sane nupiam ad eos referuntur, qui sunt sub lege naturæ, sed ad Iudæos qui regebantur Mosaicis legibus, à quibus absterrebantur à vitiiis, ad virtutem incendebantur. Sequentia vero ad Ethnicos naturæ solum legem servantes pertinent: Sed & Græcus, idest Gentilis, qui cum legem non habeat, ipse sibi est lex, ostendens opus Legis in corde suo, & naturali ratione immotus, sicut videmus nonnullos in Gentibus, vel iustitiam teneat, vel castitatem servet, vel prudentiam, temperantiam, modestiamque custodiat; iste licet alienus à vita videatur æterna, quia non credit Christo, & intrare non possit in regnum cælorum, quia renatus non est ex aqua & spiritu, videtur quod per hæc quæ dicuntur ab Apostolo, bonorum operum gloriam, & honorem, & pacem perdere penitus non possit. Pluribus deinde argumentum idem expendit. Refellit quoque Iansenius cum superioribus alterum locum Adamantij, qui non sine cautione sane tractandus est. Invenitur quidem Deus, inquit Origenes libr. 3. in Epistol. ad Rom. *dedisse homini omnes affectus, omnesque motus quibus ad virtutem nititur & progredi, insuper etiam vim rationis inseruisse, quo agnosceret quid deberet agere, quid cavere. Hæc ergo invenitur Deus communiter omnibus hominibus præstitisse. Sed si his acceptis homo neglexit iter virtutis incedere, cui ex Deo nihil defuit, invenitur ipse defuisse quæ à Deo data sunt sibi.**

F Hæc quamvis Pelagianismum sapiant, geminam tamen expositionem, eamque orthodoxam recipere possunt, vel intelligendo gratiam homini datam à Deo, quæ gratia ad salutem adipiscendam sufficiat; vel intelligendo legem naturæ, cuius ope etiam Ethnici ad virtutes morales niti possunt; non ad eas quæ quicquam conferant ad salutem: hic enim gravis esset error, cui sine crimine patrocinari non liceret.

IX. Certe aliquod boni genus ex vi naturæ oriri posse sanctorum Patrum magna pars opinata est, sed Augustinus præfertim, cuius in huiusmodi questionibus præcipua auctoritas est. Sic ille libro De spiritu & litera, cap. 27. *Si autem hi qui naturaliter quæ Legis sunt faciunt, nondum sunt habendi in numero eorum quos Christi iustificat gratia, sed in eorum potius, quorum etiam impiorum, nec Deum verum veraciter, iustique colentium, quædam tamen facta vel legimus, vel novimus, vel audimus, quæ secundum iustitia regulam non solum vituperare non possumus, verum etiam*